PII 2184

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA LJUBLJANA

RADIO VESTNIK

Leto I.12 št. 2.in3;februar 1944. Cena 1.lit.

VZHODNA FRONTA: Sovjetske čete korakajo od zmage do zmage.Po prodoru v bok nemške fronte pri Kingissepu,so čete Rdeče armade danes izvršile juriš na mesto,ter ga po srditih bojih zavzele.Samo na odseku pri Kingissepu je včeraj padlo 2000 Nemcev. Rdeča armada se sedaj v hitrih pohodih bliža estonski meji in napreduje na celih 90 km široki fronti od Baltika do zapadno od Novgoroda.Nemci na begu skozi močvirnate in težko prehodne kraje puščajo ogromno opreme,ter imajo velikanske izgube , ker jih brzi sovjetski oddelki neprestano zasledujejo in obkoljujejo večje ali manjše skupine,ki jih potem posamič uničujejo.Sovjetske čete so tedi že prešle preko reke Luga na 50 km široki fronti severno od mesta Luga in ženejo Nemce proti Pejpuskemu jezeru. Nemci,kot se vidi niso mogli organizirati odpora na reki Luga,ter se sedaj hitro umikajo na tako zvano Peipus-linijo,ki so jo dolgo in skrbno utrjevali.Koliko pa pomeni jo tudi najboljše nemške utrdbe za udarne divizije Rdeče armade,to smo videli pri Leningradu in drugod. Po najnovejših poročilih so sovjetske čete že zavzele izliv reke Luga in se na široki fronti razporejujejo ob estonski meji za napad na Narvo.Južneje so sovjetske divizije prodrle že 20 km preko reke Luga in se nahajajo samo še 16 km od mesta Luga.Velikanske skupine sovjetskih bojnih letal neprestano napadajo nemške kolone na umiku,ki nimajo nobene prave letalske zaščite.Sovjetsko brodovje neprestano obstreljuje nemške bojne postojanke ob obrežju Baltika. Nadaljuje se tudi napredovanje zapadno od Novgoroda in Novosokolniki.V toku včerajšnjega dne je bilo uničenih 56 tankov in 19 letal.

ITALJANSKA FRONTA: Zavezniške čete so pričele velik napad na linijo "Gustav" in napadajo tudi iz mostišča pri Anzio v smeri proti Cisterna,proti Campoleone in proti Littoria.Boji se vrše že v predmestjih Cisterna, prerezana je bila cesta in železnica Rim-Cassino,železnico pa so že prej je prekinili italjanski partizani južno od Rima. Po prodoru nemške "Gustav"linije,ki je predrta v širini več kilometrov ,se je sedaj pričela odločilna bitka za Cassino,ki ga zavezniki obkoljujejo in se Nemci tam ne bodo mogli več dolgo držati.Zavezniki vrše velike letalske napade na nemške prometne zveze in frontne položaje.

LETALSKA VOJNA:Zavezniško letalstvo je nadaljevalo svojo ofenzivo proti nemškim vojaškim napravam,kakor tudi proti nemškim mestom v toku noči./ Vseverni Italiji so bila bombardirana številna nemška letališča,ter nemško letališče pri Celovcu (Koroška).Danes ponoči so letala tipa Moskito zopet napadla Nemčijo in tudi Berlin. Piloti poročajo ,da Berlin še vedno gori. Švedski časnikarji poročajo,da se slika Berlina po poslednjih napadih ne da popisati z besedami,tako strašna so razdejanja.Cele ulice so bile izbrisane z zemlje.Ni je mestne četrti,ki sedaj ne bi bila prizadeta.Prebivalstvo Berlina je vse bolj pobito in se reševanja gorečih poslopij v poslednjih napadih sploh ni več udeleževalo.

RAZNE VESTI: Danes je obletnica največje sovjetske zmage in zaključek največjega poraza Hitlerjeve armade in nemške armade sploh: Na današnji dan pred enim letom je kapituliral ostanek slavne VI.nemške armade pod poveljstvom geleralfeldmaršala Paulusa.Od armade 330,000 mož je bilo ubitih 120.000,ujetih pa 90.000,med njimi 24 generalov in maršal Paulus. Tako se je zaključila s tem sramotnim porazom bajka o nepremagljivosti Hitlerjeve armade in o nezmotljivem vojaškem geniju-Hitlerju.S Stalingradom je pričel propad nemške armade,ki se po tem porazu nikoli več ni opomogla in slabi bolj in bolj.Nemška armada se je poskusila dvigniti še enkrat k napadu in sicer lani junija,ko je pričela ofenzivo pri Kursku. Bila pa so krvavo zavrnjena in takoj nato je Rdeča armada prešla v prvo poletno ofenzivo,ki je stala Hitlerja mnogikatero presenečenje!Sedaj po enem letu,so sovjetske čete pognale Hitlerjeve horde iz ogromnih ozemelj in so na tem ,da preženejo roparje še iz poslednjih pokrajin svoje domovine.Meseca oktobra leta 1942 pa je Hitler vpil po radiju:"Mi stojimo na Volgi in ni je sile sveta,ki bi nas mogla spraviti s tega kraja"!Vendar sila se je našla - bila je to slavna Rdeča armada Sovjetske zveze!

V Italiji je bil obsojen na smrt general Garibaldi,ki je sodeloval pri državnem udaru proti fašizmu.V kratkem bo pričel proces proti vrsti generalov in admiralov,ki so obtoženi,da so izdali fašizem.

Jugoslovanski prostovoljski korpus v Sovjetski Zvezi je dokončal dobo vežbanja in bo v kratkem stopil v borbo proti skupnemu sovražniku slovanskih narodov.

Zavezniško letalstvo je včeraj potopilo v dalmatinskih vodah nemško petrolejsko ladjo ein 2 manjši ladji.

V toku meseca januarja je bilo vrženih na Nemčijo 16.000 ton bomb od tega 9300 ton na Berlin,nad Anglijo je bilo v tem času samo 126 nemških letal.

Danes se je sestal vrhovni sovjet(svet) Sovjetske zveze.Na zasedanju je komisar za zunanje zadeve tov.Molotov predložil nove zakone ,in spremembo ustave,ki pomenijo obširno spremembo vsega ustroja Sovjetske zveze,posebno pa organizacijo armade in diplomatske zunanjepolitične službe. Po zakonskem predlogu,ki je bil od vrhovnega sovjeta z velikanskim navdušenjem odobren,bo odslej vseh 16 sovjetskih republik imelo svoje lastne armade,z lastnim narodnim oficirskim kadrom.To je po besedah tov. Molotova postalo mogoče,ker so sovjetske republike iz skoro kolonijalnega silno primitivnega stanja ,v toku sovjetskega režima razvile v moderne države,ki so sedaj že povsem sposobne imeti široko avtonomno narodno življenje.V toku let se je tako namnožilo število vežbanih oficirjev v vseh narodov,da bodo lahko vodili in vežbali nove avtonomne narodne armade. Zaradi tega se bo prejšnji enotni komisarijat za obrambo spremenil v zvezni republikanski obrambni komisarijat(ministerstvo),v katerem bodo zastopane vse zvezne republike.Enako bodo odslej vse sovjetske republike lahko ustanovile diplomatska zastopstva v sosednjih državah in v glavnih svetovnih državah.Jasno je,da se bo to vse izvršilo postopoma,značilno pa je,da se bo to pričelo uresničevati takoj,že v toku vojne,kar kaže veliko moč in samozavest Sovjetske zveze.To je v svojem govoru izjavil tudi tov.Molotov,ki je povdaril,da takó obsežnih reform ne bi mogla med vojno izvrševati nobena druga država.Ppovdaril je tudi razliko med sovjetsko narodnostno politiko in politiko fašizma:Sovjetska zveza pospešuje z vsemi sredstvi napredek zaostalih narodov v svoji državi in ko ti narodi dosežejo zmožnost,da se lahko uspešno sami upravljajo,izvaja decentralizacijo državne civilne in vojaške uprave in diplomatske zunanjepolitične službe in širi avtonomne pravice svojih narodnih republik.Kakšna razlika nasproti fašizmu in Hitlerizmu,ki z vsemi silami skušata vreči narode Evrope,,posebno pa male slovanske narode v stanje skranje zaostalosti,da bi jih potem lahko po mili volji izrabljali.Z novimi ukrepi

bo sovjetska Zveza brezdvomno nadalje pridobila še večji ugled v očeh narodov vzhoda in zahoda",je izjavil tov.Molotov.Novi zakoni bodo omogočili poglobitev mednarodnih prijateljskih odnošajev posameznih narodnih republik z drugimi narodi izven Sovjet.Zveze,posebno s sosednimi narodi, kar bo privedlo do boljšega razvitja trgovskih in kulturnih stikov med narodi Sovjetske Zveze in ostalimi državami sveta.Ves svetovni tisk in radio prinašata obširne komentarje o tem velikem dogodku,ki kaže ,da Sovjetska Zveza prednjači vsemu svetu z vzgledom,kako se rešuje narodno vprašanje na pravilen način.Novi sovjetski zakoni in temu primerna sprememba sovjetske ustave so nov udarec Hitlerjevemu smešnemu načrtu na katerega se je popolnoma zanašal,misleč,da Sovjetska Zveza nasilno drži skupaj svoje narode,kakor delajo to kapitalistične imperijalistične države in da bodo ti narodi izrabili prvo priliko,da se otresejo sovjetske oblasti;posebno je Hitler z gorovostjo računal na protisovjetski upor v Ukrajini-kjer dobiva sedaj ravno od armad ukrajinske fronte najhujše udarce!Znano je ,da največ gorja zadajajo Nemcem ravno Ukrajinski partizani.V Ukrajini se Nemcem kljub dveletnim prizadevanjem ni posrečilo sestaviti izdajalske fašistične vlade,kar je značilno za razpoloženje ukrajinskega naroda.Z novimi spremembami postaja sovjetska zveza vse bolj federacija svobodnih nacionalnih republik s široko gospodarsko ,narodno in vojaško avtonomijo.

Vesti 3 . februarja.

Sovjetska FRONTA:Sovjetske čete so že prekoračile estonsko mejo in pričele napad na obrambni sistem Narve,ki leži ob reki Narvi,katera po poročilih vojnih dopisnikov predstavlja novo obrambno črto Nemcev na kateri se bodo skušali vsaj začasno ustaviti.V svojem napredovanju so Sovjeti zavzeli v poslednjih 2 dneh preko 80 krajev.Napredovanje se nadaljuje tudi na odseku zapadno od Novgoroda in Novosokolniki.Sovjetske čete so že v neposredni bližini mesta Luga,zapadno od Novosokolniki samo še kakih 60 km od Letonske meje.Po poročilih vojnih dopisnikov vlada med nemškimi četami vzhodno od Luge nepopisna zmeda.Sovjetski oddelki love nemške oddelke,ki jim je bil umik odrezan in so se zatekli v gozdove,da bi se rešili.Nemško uradno poročilo danes poroča,da so nemške sile izpraznile Rovno,veliko nemško križišče in oporišče in mestece Luck,ki se nahaja 130 km tostran bivše poljsko-sovjetske meje iz leta 1939 ! S tem Nemci priznavajo,da so sovjetske čete zopet mnogo napredovale in se sedaj nahajajo samo še 60 km od nove nemške državne meje in preko 360km na zapad od Kijeva.Po poročilih iz Moskve sovjetski padalci organizirajo in vodijo estonske partizane,ki napadajo nemške zveze z zaledjem.V toku včerajšnjega dne so sovjetske čete uničile 84 tankov in 64 letal.

Maršal Sovjetske Zveze tov. Stalin je danes popoldne objavil,da so sovjetske čete pričele dve novi ofenzivi in dosegle nove sijajne zmage. Posebno dnevno povelje tov. Stalina naznanja,da so sovjetske čete prešle v ofenzivo na odseku jugovzhodno od Bjelaja Cerkev in jugozapadno od Kirovograda.Po proboju močno utrjenih nemških črt so sovjetske čete v 5dneh napredovale od 60-75 km in razširile vrzel v nemški obrambni črti za nadaljnih 160-175 km .S tem novim napredovanjem so se čete I. in II.ukrajinske fronte združile pri Zvjenigorodki in Skoli in obkolile 9 nemških pehotnih divizij in 1 oklopno divizijo.Osvobojenih je bilo poleg važnega centra Smijela še 300 drugih krajev,med njimi več važnih železniških križišč in večjih naselij.To je nova velika sovjetska zmaga,ki je bila objavljena prav na obletnico poraza Nemcev pod Stalingradom !Ofenziva se

nadaljuje.

ITALJANSKA FRONTA: Zavezniške čete vodijo srdite boje ob predmestjih Cassina. Cassino je obstreljevan od ameriške artilerije in strojnic. Nemci se v Cassinu srdito branijo z samogibnimi topovi in številnimi avtomatskimi orožji. Težki ameriški tanki se že bore v predmestju Cassina. V bojih se posebno odlikujejo francoske čete. Tudi na odseku pri Anzio so v teku srdite borbe. Zavezniki tu vodijo ofenzivne borbe za razširjenje mostišča. Zavezniško topništvo obstreljuje kraj Cisterna, ki je ves pretvorjen v nemško utrjeno oporišče. Letalstvo zaveznikov podpira s silovitimi napadi ofenzivne boje na fronti in bombardira tudi italjansko zaledje. Bombardirani so bili številni kraji, med njimi Formia in Albano. Boji na italjanski fronti zavzemajo vse večji obseg, kajti zavezniki so odločeni, prebiti nemške linije in pripravljajo, kot kaže splošna ofenziva na vsej tej fronti.

JUGOSLAVIJA: Na dalmatinski o...iFronti se vrše srdite borbe v dolini Cetina ter pri Bribiru, Senju in Vinodolu. V Makedoniji se je okupatorska ofenziva ustavila radi velikih izgub, ki jih je okupatorjem zadala naša vojska. V toku januarja je bilo razbitih in uničenih 5 bataljonov okupatorjeve vojske, med njimi 2 bolgarska. V Sloveniji vodijo oddelki našega IX. korpusa uspešne obrambne boje proti Nemcem, ki z več smeri silijo na osvobojeno ozemlje. Boji se razvijajo na odsekih Gorici, Idriji, Sv. Luciji in Škofji Loki. Posebno ostri boji so v toku pri Trnovu in Lokovcu, kjer so naši oddelki razbili nemško kolono in zajeli obilen plen: 15 polnih trenskih (prateznih) voz, 30 konj in veliko orožja. Ujetih je bilo precej Nemcev. Nemci s stalnimi napadi poskušajo zopet osvoboditi in spraviti v promet železnico Ljubljana-Novo-mesto in Ljubljana -Kočevje, kar se jim pa ne posreči.

Radio svobodna Jugoslavija (RSJ) je danes objavil zahvalno izjavo vrhovnega poveljstva NOVJ in PO, iz katere je razvidno, da so zavezniki z mesecem januarjem znatno povečali svoje dobave vojnega materijala in druge opreme naši vojski. Narodi Jugoslavije, pravi izjava, sprejema s hvaležnostjo pomoč v orožju in drugem materijalu in se obvezujejo, da bodo to orožje koristno uporabili v borbi proti skupnemu sovražniku!

ZRAČNA VOJNA: Zavezniško letalstvo je v pretekli noči izvršilo bombne napade na Nemčijo v manjšem obsegu. Danes preko dneva so zavezniki z močnimi silami nadaljevali bombardiranje severne Francije. Razen tega je velika skupina preko 1100 ameriških težkih bombnikov in lovcev napadla veliko nemško pristanišče Ludwigshaven. Povzročena so bila velika razdejanja in velikanski požari. Včeraj so zavezniki zopet bombardirali Maribor. Napaden je bil tudi Drač (Durazzo) in potopljeni 2 manjši ladji v dalmatinskih vodah.

RAZNE VESTI: Prihajajo vesti o vedno češčih uspešnih nastopih partizanov v Karpatih, ki so bili preje pod bivšo Čehoslovaško.

Estonska izdajalska vlada je včeraj objavila splošno mobilizacijo v vsej Estonski in evakuacijo vzhodnih estonskih mest.

Jugoslovanska narodna vojska sedaj sestoji že iz desetih armadnih korpusov.

Amerikanci so zavzeli že tri velike otoke Marshallskega otočja in nadaljujejo čiščenje drugih otokov. Zavzeto je bilo največje letališče na tem otočju. Veliki boji se nadaljujejo.